

The article is attempt of integral study of the artistic world of the lyrics and song creative work of Ivan / Yan Fedorowycz. The author analyses the creative work of the writer in the genre of lyrics and outlines the basic ideas and ideological implications which pre-conditioned natural partaking of the writer in the processes of the Polish and Ukrainian literature being born at the time. Analysis of the main lyrics works by Ivan / Yan Fedorowycz confirms general ideological orientation of the writer.

Key words: Ivan / Yan Fedorowycz, national specifics of the literature, Romanticism, creative process, historical context.

Отримано: 04.02.2017 р.

УДК 81'366.58:81'37

Л. Б. Наконечна

Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника

ПРЕФІКСАЛЬНІ ДІЄСЛОВА В ЛІНГВІСТИЧНІЙ КОНЦЕПЦІЇ ІВАНА ОГІЄНКА

У статті на матеріалі розділу «Дієслівні види» мовознавчої праці «Наша літературна мова. Як писати й говорити по-літературному» Івана Огієнка (митрополита Іларіона) проаналізовано вчення автора про дієслівні види, розглянуто порушені вченим питання семантики, творення, і функціонування дієслів доконаного виду, явища дієслівної префіксації. Дієслівну теорію професора Огієнка досліджено з погляду сучасного мовознавства: зіставлено основні положення теорії Огієнка з доробком сучасних лінгвістів про дієслівний вид і роди дієслівної дії, семантичний потенціал дієслівних префіксів. З'ясовано практичну мету професора Огієнка подачі складного теоретичного матеріалу в формі необтяжливого для сприйняття нарису, зумовлену необхідністю протистояти поступовому проникненню в українську мову русизмів, потребою закріплення і поширення норм літературної мови серед інтелігенції, формування самодостатньої державницької нації.

Ключові слова: категорія виду дієслова, доконаний вид, недоконаний вид, семантика, префіксальне дієслово.

Мовознавчі праці професора І. Огієнка, що тематично охоплюють чи не всі напрямки вивчення мови (історія української мови, стилістика і правопис, старослов'янська мова і діалектологія, етимологія й акцентологія, лексикологія і граматики сучасної української мови), посіли одне з чільних місць у спадщині вченого – одного із найбільш активних фундаторів української літературної мови. Зміст праць І. Огієнка, присвячених питанням мови, її стану, а також проблемам поширення літературної української мови, його поради і настанови увиразнюють громадянську позицію автора, переконаного в тому, що мова, точніше «соборна літературна мова» – то «найголовніший і найміцніший цемент, що об'єднує етнографічний народ і перетворює його в свідому націю», «а без свідомої нації немає державності як найвищої громадської організації» [4, с.7, 6].

Доробок професора Огієнка потрапив у поле зору низки науковців: М. Тимошика, О. Болтвіця, О. Гривак, Й. Дзенделівського, А. Марушкевич, В. Мацько, О. Мишанича, З. Тіменика та ін.

Беззаперечно, науково вагомими як для мовознавства, так і для лінгводидактики, є праці І. Огієнка, присвячені питанням граматики української мови, зокрема творення, семантики і функціонування дієслів. Сучасні українські мовознавці активно досліджують українське дієслово, його структурно-семантичні і

функціональні особливості (Див., наприклад, праці В. Русанівського, О. Бондаря, К. Городенської, С. Соколової, О. Бабакової, С. Дишлевої, Н. Мединської, Л. Наконечної, Т. Сидоренко, І. Піддубської). Однак науковці зазвичай оминають увагою дослідження професора Огієнка в цій царині граматики. Це й зумовило актуальність нашої розвідки.

У цій статті маємо на меті проаналізувати нарис І. Огієнка про дієслівні види, розглянути явище дієслівної префіксації, зіставити префіксальні значення, подані вченим, з потрактуваннями сучасних мовознавців.

Матеріалом для дослідження слугує праця І. Огієнка (митрополита Іларіона) «Наша літературна мова. Як писати й говорити по-літературному», зокрема розділ «Дієслівні види», написаний 1947 року [2, с.242-282].

Дієслову І. Огієнко відводить особливе місце у системі граматичної будови мови: «У нашій мові чи не найперше місце належить так званим дієсловам, цебто словам, що визначають якусь дію або стан підмета... У реченні дієслова звичайно правлять за присудка, а він у ньому такі найголовніше, бо ж без присудка речення звичайно не може існувати» [2, с.242].

Види дієслів, за словами вченого, – «це істотна ознака нашої мови, одна з ознак найголовніших, без якої наша мова відразу настільки зубожіла б, що ми не могли б і зрозуміти її» [2, с.244].

Автор дохідливо і лаконічно ознайомлює читача (перш за все, як зазначено, письменників і працівників пера, котрі повинні плекати й пропагувати літературну мову) з видами дієслів, особливостями семантики і використання, маючи «... на увазі головну практичну ціль. Цебто, головне – вживання дієслівних видів у літературній мові» [2, с.244].

І. Огієнко окреслює основні семантико-граматичні риси видових дієслів:

- семантику категорії виду: «Ступінь тривання дії зветься в граматиці видом дієслова» [2, с.243]. Далі подано уточнення: «Він [дієслівний вид – Л.Н.] визначає ступінь чи час тривання дії... визначає й напрям дії від підмету до предмету, і це робиться при допомозі дієслівних приставок» [2, с.251].
- Сучасні дослідники дієслова окреслену І. Огієнком семантику розмежують на семантику граматичної категорії виду і семантику родів дієслівної дії;
- значення дієслів доконаного і недоконаного виду: «Доконаний вид визначає, що дієслівна дія чи стан підмета закінчилася». «Але підмет може свою дію й не закінчити, а тільки її зазначити, тоді це вид недоконаний» [2, с.243];
- співвіднесення видових і часових форм: «...доконані дієслова звичайно вживаються в минулому часі: *списав, вийшли, підбігла*. Вони можуть мати й час будучий, краще т. зв. простий приставковий: *стиму, вийдеи, підбіжу*. Часу теперішнього доконані дієслова з самої істоти своєї мати не можуть... Недоконані дієслова... мають усі три часи: теперішній – *ходжу, спиш*; минулий – *ходив, спала*; будучий зложений: *буду ходити, будеш спати* [2, с.243];
- способи творення видових дієслів: «1. Дієслівною приставкою, напр.: *до-вести, зі-брати*. 2. Дієслівним наростком чи дієслівною вставкою, напр.: *руб-ну-ти, руб-о-ну-ти, куп-ув-ати*. 3. Зміною голосного звука дієслівного кореня, напр.: *ломити – ламати, летіти – літати* й т. ін.» [2, с. 244];
- формальні ознаки видів дієслів: дієслова доконаного виду «приставкові, цебто мають на своєму початку приставку: *списав, вийшли, підбігла*... Недоконані дієслова звичайно безприставкові: *ходжу, пишеш, летимо*» [2, с. 243].

Найбільше уваги професор Огієнко зосередив на семантиці дієслівних афіксів, що змінюють не тільки вид дієслова, але й зумовлюють семантичні зрушення. Інакше кажучи, вчений описав низку лексико-семантичних груп дієслів, що у сучасному мовознавстві називаються дієслівними родами (ДР), [Див.: 1, с.235-242; 5].

Так, наприклад, Іван Огієнко розглянув, за сучасною термінологією, однократний дієслівний рід, представлений дієсловами з суфіксами –ну й –ону, виділивши в межах доконаного виду 2 «однократних види», «коли дію виконемо за один раз» [2, с.246].

Професор Огієнко детально описує дієслівні префікси, що творять форми доконаного виду, тобто явище, за визначенням ученого, «приставкування дієслів», що у сучасному мовознавстві має назву «перфективації».

«Кожна з них [«приставок» – Л.Н.], приставлена до дієслова недоконаного виду, робить його доконаним, і кожна надає йому окремого значення, бо зовсім інакше скеровує дію. ... головне істотне значення всіх приставок – визначати доконаність дії» [2, с. 252]. «Приставкування в житті дієслів високо важливе, і з бігом часу воно і стало душею дієслова і нашої мови взагалі. Дієслівне приставкування поставало через конечну потребу докладніше зазначати дію дієслова: час тривання її, напрям її, силу її, частоту її і т. ін. Воно, дієслівне приставкування, стало надавати дієслову найрізніше, часто вже й абстрактне, тонко синонімічне значення» [2, с.250].

Учений детально описує значеннєві відтінки, якими словотворчі префікси збагачують твірні дієслівні основи, наголошує на особливостях функціонування «приставкових дієслів», вказуючи, «що треба мати тонке вроджене або глибоко вивчене мовне чуття, щоб правильно відчувати мовне значення тієї чи іншої приставки» [2, с.252], а цьому треба вчитися.

Порівнявши семантику простих дієслівних префіксів, подану Іваном Огієнком, з дослідженнями сучасних мовознавців, з'ясували, що великою мірою потрактування значень префіксальних дієслів збігаються, хоча сучасні науковці оперують дещо іншою термінологією і виділяють більшу кількість сем. Очевидно, професор Огієнко і не мав на меті якнайдетальніше описувати усі значення префіксів, подав «головне значення кожної [приставки] зокрема» [2, с.252], найбільш важливе для правильного літературного мовлення. Нижче пропонуємо порівняти значення префіксів, подані І. Огієнком і мовознавцями К.Г. Городенською та С.О. Соколовою.

Префікс	Значення, за І.Огієнком	Приклад, за І.Огієнком	Основні значення, за [1, с. 236-242; 5, с. 194-243]
В-, У-	1) дію в середину предмету, як кінцевий пункт руху.	1) <i>внести, впасати, втягнути, ввнести, впасти, втягнути</i> .	1) напрямок дії всередину: <i>в'їхати, увійти, вколоти</i> ; 2) усебічне охоплення предмета дією + результат: <i>вкютати, всіяти, усипати</i> ; 3) доведення об'єкта до певного стану: <i>уколисати, уварити</i> ; 4) утримання об'єкта у певному стані: <i>встояти, утриматися</i> ; 5) результативне значення: <i>внормувати, упакувати</i> .
ВИ-	1) дію з середини назовні; 2) виключення чи закінчення чинності.	1) <i>винести, виїти, вигнати</i> ; 2) <i>виорати, вибрати, винести</i> .	1) рух зсередини назовні: <i>виїти, вигнати, витрусити</i> ; 2) рух знизу догори: <i>вилізти, виїхати, виїти</i> ; 3) кількісний ДР достатньої інтенсивності: <i>виїходити, висидіти, вистояти</i> ; 4) дистрибутивний ДР (всеохопність з відтінком інтенсивності): <i>вирубити, вирубати, витоптати</i> ; 5) результативний ДР: результат, досягнутий унаслідок неодноразового, настирливого виконання дії: <i>виїбгати, виїходити</i> .

ВІД-	1) рух від чогось взагалі далі; 2) показує, що від предмету береться частина; 3) взагалі відділення.	1) <i>відійти, віднести, відіграти, відіуратись;</i> 2) <i>відрізати, відрубати, відділити;</i> 3) <i>відносити, відбити.</i>	1) віддалення від об'єкта: <i>відбігти, відповзти;</i> 2) відокремлення від чого-н.: <i>відколоти, відбити;</i> 3) зворотний напрям процесу: <i>відрадити, відучити, відписати,</i> 4) фінитивний ДР (завершальна фаза перебігу дії): <i>відзвучати, відгриміти.</i>
ДО- + -ся	1) рух до мети, до чого, до кінця; 2) визначає довготу й многоту дії.	1) <i>донести, дописати, долити, дочитати,</i> 2) <i>доходився, доспівався.</i>	1) наближення до об'єкта: <i>долетіти, добігти, дійти;</i> 2) фінитивний ДР: <i>досягти, добілити, дожати, домити;</i> 3) додаткове виконання дії: <i>досолити, доплатити;</i> 4) негативний результат тривалої дії: <i>доїстися, дохазяйнуватися, допитися.</i>
З- /С- зо-, зі-, зо-	1) рух чи дію з чогось вищого додолу; 2) рух уверх; 3) закінчення дії.	1) <i>збити, знести, скинути, зійти;</i> 2) <i>знести, схід, сходити;</i> 3) <i>зорати, збити, списати.</i>	1) рух вниз: <i>збігти, зійти;</i> 2) рух вгору: <i>збігти, зійти;</i> 3) усунення з поверхні: <i>знести, скреслити, змити;</i> 4) з'єднання, зближення: <i>зійтися, збігтися, зв'язати;</i> 5) охоплення дією певно поверхні: <i>змалювати;</i> 6) результат дії: <i>зліпити, спекти, зносити, згоріти;</i> 7) одноразовий вияв дії: <i>збігати, схитрувати.</i>
ЗА-	1) рух від чогось куди; 2) доконаність дій.	1) <i>занести, завести, загнати;</i> 2) <i>забрати, записати, залишити.</i>	1) фазовий ДР початку дії або початкова фаза процесу: <i>загриміти, заговорити, зазеленіти, завітнути;</i> 2) фінитивний ДР: <i>забілити, закам'янити;</i> 3) результативне значення з різними відтінками: <i>запити, заслужити, завоювати.</i>
НА- + -ся	1) рух чи дію на щось зверху, одночасно показуючи закінчення її; 2) особливо, коли дієслово закінчується на -ся, довготу і многоту дії.	1) <i>накласти, написати;</i> 2) <i>наробити, набігатися, знаходитися, наплакатися</i>	1) приєднання до чогось: <i>наклеїти, надібати, наїхати;</i> 2) кількісний ДР достатньої інтенсивності: <i>наїстися, надивитися, наспіватися;</i> 3) дистрибутивний ДР (багато об'єктів): <i>наварити, нашити, наліпити, насіяти;</i> 4) результативне значення: <i>навчити, нагодувати.</i>
НАД-	1) додання, збільшення дії; 2) початок дії; 3) забирання від чогось його частини.	1) <i>наддати, надробити, надбігти;</i> 2) <i>надламати, надбити, надщербити, надлити, над'їсти.</i>	1) прибуття, наближення: <i>надійти, надбігти, надвезти;</i> 2) кількісний ДР неповного вияву, поширення дії (нерідко деструктивної) на частину об'єкта: <i>надрізати, надрубати, надкусити;</i> 3) додаткове часткове збільшення об'єму об'єкта, приєднання чогось до його верхньої частини: <i>надсипати, надписати.</i>

1. Іван Огієнко і сучасна гуманітарна наука

ОБ-	1) позбавлення когось чи чогось його частини (як від-); 2) поширити дію на предмет зо всіх його боків.	1) <i>обдерти, оббити;</i> 2) <i>обгорнути, обгородити, обв'язати.</i>	1) кількісний ДР достатньої інтенсивності: відвідування усіх наперед визначених місць: <i>обійти, облітати, оббігати;</i> 2) напрям дії навколо об'єкта: <i>о(б)городити, о(б)плутати, оббігти;</i> 3) всебічне охоплення дією: <i>обмацати, обігріти;</i> 4) поширення дії на якусь площу: <i>обліти, обполоти;</i> 5) результативне значення з різними відтінками: <i>ожиріти, обрахувати, обіліти, омолодити.</i>
О-	1) велике чи щедре набуття чогось, повне поєднання з кимсь-чимсь, доповнення самого себе ким-чим, так що предмет чи особа набуває велику зміну свого першого стану.	1) <i>оженитися</i> – поєднатися з женою; <i>огородити</i> – оточити огорожею; <i>оживити</i> – поєднати з життям, <i>озвірити</i> – набути рис звіра, <i>охолонутити</i> – поєднатися з холодом, і т. ін.	
ПЕРЕ-	1) рух через щось; 2) повторна дія; 3) дія знищення, ламання чогось; 4) перевищення над міру.	1) <i>перенести, перейти, перегнати, перебити;</i> 2) <i>переписати, перерорати, переробити, пережити;</i> 3) <i>перевести</i> (знищити), <i>перебити, переламати, перетворити;</i> 4) <i>перебрати, перегнати, пересолити.</i>	1) рух через якийсь предмет, простір: <i>переплисти, перейти;</i> 2) фінитивний ДР: припинення дії, що тривала довго: <i>перегриміти, перерегніватися;</i> 3) кількісний РД багатократності: повторне виконання дії: <i>перебудувати;</i> 4) кількісний РД надмірної інтенсивності: <i>перенекти, пересолити;</i> 5) дистрибутивний РД: черговість поширення дії на кожен об'єкт зокрема: <i>перебити, перекусати.</i>
ПІД-	1) рух додолу під щось; 2) рух угору; 3) зроблення кінцевої частини дії.	1) <i>підкласти, піддатися, піднасти;</i> 2) <i>підскочити, підняти, підрости;</i> 3) <i>піднести, під'їхати, підбігти.</i>	1) рух вниз, під об'єкт: <i>підсунути, підкласти;</i> 2) наближення до об'єкта, рух угору: <i>підвести, підважити;</i> 3) кількісний ДР недостатньої інтенсивності (неповного вияву дії): <i>підсипати, підпороти, підчистити.</i>
ПО-, ПІ-	1) початок дії при кількох чи багатьох предметах; 2) довгота дії при кількох чи багатьох предметах; 3) напрям руху вперед; 4) закінчення дії.	1) <i>погнати;</i> 2) <i>побити, полати;</i> 3) <i>послати, понести;</i> 4) <i>покласти, поставити.</i>	1) починальний ДР: дія почалася і триває: <i>погнати, побігти;</i> 2) обмежувальний ДР: дія обмежена коротким відтинком часу: <i>попрацювати, піти;</i> 3) розподільний ДР: дія спрямована на велику кількість об'єктів: <i>побити, порізати, пов'язати;</i> 4) результат дії: <i>погаснути, посадити.</i>
ПРИ-	1) рух до предмету, наближення звідкись до кого чи чого, або взагалі наближення; 2) закінченість дії взагалі.	1) <i>прийти, принести, привезти, прилетіти, придобритися, прилеститися, примазатися;</i> 2) <i>прибути, призабути, прикрити, придумати.</i>	1) пробуття у певне місце: <i>привести, принести, прийти;</i> 2) кількісний ДР недостатньої інтенсивності: <i>прим'яти, прибекти;</i> 3) результативне значення: <i>примириати, присоромити.</i>

ПРО-	1) виконання дії серед якихось перешкод; 2) довга дія протягом певного часу; 3) докінчення дії.	1) <i>пронести, пробити, провести</i> ; 2) <i>пропрясти, проробити, просидіти, пропоратися</i> ; 3) <i>прогнати, пронасти, промовчати</i> .	1) рух в об'єкт або крізь що-небудь: <i>проїхати, пролізти, пробурити</i> ; 2) подолання певної відстані: <i>проїхати, пролетіти</i> ; 3) рух, оминаючи об'єкт: <i>пробігти, пронести</i> ; 4) дія у певних часових межах: <i>провчителювати</i> , 5) кількісний ДР інтенсивності: довести до повної готовності: <i>просолити, пропекти</i> ; 6) одноразовий вияв дії або її результат: <i>прозвучати, пробуркотіти</i> .
РОЗ-	1) рух на різні боки, у різних напрямках.	1) <i>роздати, розлити, рознести</i> .	1) відцентрове спрямування дії з різними відтінками: <i>рознести, розібрати, розбити</i> ; 2) кількісний ДР надмірної інтенсивності: <i>розбігатися, розкричатися</i> ; 3) зворотня дія: <i>розморозити, розчарувати</i> ; 4) результативне значення: <i>розбудити, розвеселити</i> .
БЕЗ- О- + БЕЗ-	1) позбавлення когось чогось. І. Огієнко зазначає, що цей префікс не є власне дієслівним.	1) <i>безлюдити, безсилити, безуміти, безчестити, обезчестити, обезсилити</i> .	

Окрім простих префіксів (їх 15), як зазначає професор Огієнко, «українська мова має ще способи зазначати довготу чи множинність дії, щоб підкреслити, що підмет (один чи кілька) багато разів щось робив, щоб задумане закінчити» [2, с.264].

Цю функцію виконують складені префікси, створені поєднанням префіксів *на-* і *по-* (більш активна) з іншими простими префіксами: *нав-*, *нави-*, *надо-*, *пов-*, *пові-*, *повід-* і т. д.

І. Огієнко наголошує: «...коли багато підметів, що роблять, або багато предметів, що з ними щось роблять, то дієслово (присудок) мусить бути конче зо складеною приставкою, найчастіше з *по-*... Але при малому числі підметів, наприклад, коли підмет двоїна, цього *по* – може не бути» [2, с.263].

Такими дієслівними префіксами, за І. Огієнком, є:

- *пона-*: *понагинатися, понадокучити, понавчатися*;
- *попід-*: *попідвозити, попідпихати, попідкладати*;
- *понад-*: *понадцерблювати, понадкушувати*;
- *попо-* : «коли треба зазначити, що хтось (підмет, один чи кілька) робив щось чи терпів що дуже довго, а це допроводжувало його до перевтоми, до гніву, до жалю й т. ін., то це конче зазначаємо складеною приставкою. Напр.: *попоходив я біля такої роботи; попобігали ми, поки дістали; попо-сміявся я з такої пригоди*» [2, с.266];
- *попона-* «для зазначення найдавнішого часу дії чи стану. Напр.: *До хати снігу попонаносили, аж калюжі пішли, Вона попонабріхувала, скільки хотіла. Попонастоявся під ворітьми*» [2, с.267].

Отож Іван Огієнко, тонко відчуваючи семантичні відтінки дієслівних префіксів, звертає увагу читачів на дієслівне багатство української мови, на необхідність вчитися виразному правильному мовленню, відчувати різноманітні семантичні відтінки: «Складені приставки при дієсловах – сильно тонке

синонімічне розрізнення, яке відчуває тільки хто глибоко знає нашу мову, хто виховався в ній ще з коліски. Хто знає мову тільки з шкільного вивчення, той цих глибоких тонкощів (нюансів) не збагне» [2, с.264].

Важливо, що опис будь-якої мовної одиниці, префіксів зокрема, І. Огієнко неодмінно супроводжує історичною довідкою про походження, коментарями щодо нормативності вживання, порівнянням з відповідними мовними одиницями в інших слов'янських мовах і українських говірках. Автор постійно тримає в полі зору мету своєї роботи: навчити українців літературної мови, переконати їх у тому, що українська мова самобутня, самодостатня, з давньою історією, нею варто пишатися, її треба плекати: «Без відповідної науки ніхто своєї літературної мови знати не може! Всі навчаймося своєї літературної мови!» [3, с.144], «Велика мовна культура конче веде й до великої сили політичної» [3, с.145].

Професор Огієнко свої мовні поради-описи підкріплює численними прикладами з творів письменників старшого покоління і сучасників, подаючи зразки правильного вживання. Водночас учений ретельно аналізує мову письменників «молодого покоління», нерідко дорікає їм у порушенні норм літературної мови і в прихильності до русизмів.

Мовознавчі праці Івана Огієнка відкриваються широкі можливості для розвідок різного тематичного спрямування. Наше дослідження нарису «Дієслівні види», звичайно, не вичерпує усіх порушених ученим питань про види дієслова, варто проаналізувати також студії професора про слова недоконаного виду, їх семантику й особливості функціонування, про вигукові дієслова.

Список використаних джерел:

1. Вихованець І.Р. Теоретична морфологія української мови: Академічна грамати́ка української мови / І.Р. Вихованець, К.Г. Городенська. – К. : Унів. вид-во «Пульсари», 2004. – 400 с.
2. Огієнко Іван (митрополит Іларіон). Наша літературна мова / Іван Огієнко ; (митрополит Іларіон) ; упоряд. М.С. Тимошик. – К. : Наша культура і наука, 2011. – 356 с.
3. Огієнко Іван (митрополит Іларіон). Рідна мова / Іван Огієнко (митрополит Іларіон) ; упоряд. М.С. Тимошик. – К. : Наша культура і наука, 2010. – 436 с.
4. Огієнко Іван. Наука про рідномовні обов'язки. – Рідномовний катехизис для вчителів, робітників пера, духовенства, адвокатів, учнів і широкого громадянства / Іван Огієнко. – К. : Ярославів Вал, 2004. – 56 с.
5. Соколова С.О. Префіксальний словотвір дієслів у сучасній українській мові : монографія / С.О. Соколова. – К. : Наук. думка, 2003. – 283 с.

The article bases on the material of the section «Verbal Aspect» from the linguistic work «Our Literary Language. How to Write and Speak in Literary» by Ivan Ohiyenko (Metropolitan Ilarion). The article's author analyzes Ivan Ohienko's doctrine of verbal aspects; question of semantics; the creation and operation of verbs in Perfect; the phenomenon of verbal prefixation.

Professor Ivan Ohiyenko's verbal theory explored in terms of modern linguistics. Ivan Ohiyenko's basic theory is compared with the modern linguists' works about verbal aspects and semantical potential of verbal prefixes.

It was found the practical purpose of Professor Ivan Ohiyenko's supply complex theoretical material in the form of the essay, which are simple to understand. It was caused by the need to resist the gradual penetration of borrowings from Russian to the Ukrainian language, as well as the need to consolidate and spread of literary language norms among the intelligentsia; the formation of a self-sufficient nation statehood.

Key words: category of verbal aspect, Perfective aspect, Imperfective aspect, semantics, verbal prefixation.

Отримано: 15.02.2017 р.